

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

Кафедра практичної психології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Декан педагогічного
факультету Олещук Т.О.

(підпис)
« 31 » *серпень* 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

«Загальна та соціальна психологія»

освітнього рівня магістр
(бакалавр/магістр)

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 053 «Психологія»
(код і назва спеціальності)

ОПП «Практична психологія»

Шифр за навчальним планом ПП07

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Загальна та соціальна психологія», затверджена Вченою радою НПУ імені М.П. Драгоманова, протокол № 4 від 27.10.2022 р.

Розробник: *Дубініна К.В.*, канд. психолог. наук. доцент кафедри практичної психології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології

«30» серпня 2023 року, протокол №1

Завідувач кафедри

(підпис)

проф. Митник О.Я.

I. Опис дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів – 3		Методи навчання Використання методів самостійної роботи студентів по осмисленню та засвоєнню матеріалу – самостійний пошук інформації, підготовка доповідей, написання рефератів.
Спеціальність 053 Психологія	Загальна кількість годин - 90		
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Освітній ступінь: «магістр» (освітньо-професійна програма)	Лекції:		
		6	
Нормативна/вибіркова	Практичні заняття:		
	Семінарські заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом 1-й		4	
	Індивідуальна робота:		
Семестр 1 –й (заочна ф.н.)			
	Самостійна робота:		
Тижневе навантаження - аудиторне - самостійна робота		80	
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання - Українська		10/80	
		≈0,1	

Предмет вивчення освітнього компоненту: формування основних понять і категорій загальної та соціальної психології, визначення сутності й загальних закономірностей виникнення, функціонування та розвитку психіки, основ психологічних знань, необхідних для глибокого розуміння й міцного засвоєння інших психологічних дисциплін, а також взаємозв'язок соціального і психічного, їх взаємодія, взаємозалежність, взаємовпливи на рівні окремої людини, спільності; про соціально-психологічні явища, які виникають у процесі соціальної взаємодії і характеризують індивіда і групу.

Міждисциплінарні зв'язки: Курс «Загальна та соціальна психологія» пов'язаний з «Психологія особистості та персонологія», «Психологія мотивації та аксіопсихологія», «Психологія розвитку».

Мета і завдання освітнього компоненту

Метою викладання освітнього компоненту «Загальна та соціальна психологія» є:

- формування у студентів адекватного уявлення про предмет, методи та завдання загальної, соціальної психології, про їх основні категорії, про місце серед інших гуманітарних наук;
- знайомство з основними закономірностями функціонування та розвитку психіки сучасної людини, як продукту еволюції вищої форми матерії у ході суспільно-історичного процесу;
- вивчення тем курсу дозволить студентам компетентно досліджувати та аналізувати різноманітні соціально – психологічні процеси та явища, використовуючи набуті знання, вміння і навички, сприяти позитивній динаміці міжособистісних взаємин; допомагати у формуванні сприятливого соціально – психологічного клімату;

Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Загальна та соціальна психологія» є:

1) ознайомлення студентів з:

- історією виникнення, розвитку і сучасного стану загальної та соціальної психології;
- методологією і методами, що використовуються у загальній та соціальній психології;
- основними теоретичними підходами до розуміння структури й закономірностей розвитку особистості;
- індивідуальними особливостями людини (здібностями, спрямованістю, темпераментом, характером), внутрішньою (емоційною й волевою) регуляцією її діяльності та засобами відображення інформації, уявленнями про формування та розвиток механізмів поведінки та діяльності;

2) формування у студентів наукового підходу до вивчення особливостей психічного життя людини й законів розвитку й функціонування психіки; активізація особистісного та творчого потенціалу майбутнього фахівця.

II. Основні програмні результати навчання та компетентності, які вони формують:

Результати навчання	Компетентності
ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.	ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.	ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
	ЗК12. Здатність спілкуватися з

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

представниками різних професійних груп та у міжнародному контексті.

СК1.

Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК4.

Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК7.

Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК11. Здатність будувати різноманітні технології розвивальних впливів на особистісно-професійний розвиток людини: технології ігроводелювання, технології психоконсультації, психокорекційні технології, технології розвитку аутокомпетентності.

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредита ЄКТС (90 годин).

№ з/п	Назва модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна(вечірня) форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Семинарські	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні	Семинарські	СРС
Модуль 1. Загальна психологія як галузь наукових знань											
1.	Тема 1. Введення в загальну психологію						3	2		1	15
2.	Тема 2. Пізнавальні та емоційно-вольові психічні процеси						3	2		1	25
	Разом за змістовим модулем 1:						6	4		2	40
Модуль 2 . Місце і роль соціальної психології в системі наукового знання											
3.	Тема 1. Предмет, завдання, методи і структура соціальної психології						1,5	1		0,5	10
4.	Тема 2. Соціально-психологічні закономірності спілкування та міжособистісної взаємодії						1,5	0,5		1	15
5.	Тема 3. Психологія великих і малих соціальних груп						1	0,5		0,5	15
	Разом за змістовим модулем 2:						4	2		2	40
Разом:							10	6		4	80

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	3.1. Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин (денна)	
		Всього аудит.	в т.ч. лекцій
1. 1.1	<p style="text-align: center;">Змістовий модуль 1. Загальна психологія як галузь наукових знань</p> <p style="text-align: center;">Тема 1.1 Введення в загальну психологію</p> <p>Визначення психології як науки. Предмет, завдання психології. Поняття про психіку, її функції. Методи загальної психології. Особливості психічного відображення. Розвиток психіки тварин. Виникнення психічного відображення. Відмінності психіки людини від психіки тварин. Свідомість людини як вища форма психічного відображення. Структура свідомості. Несвідоме, його прояв у психічних процесах, властивостях та станах людини.</p> <p>Характеристика різних підходів до визначення особистості. Структура особистості. Самосвідомість особистості. Я-концепція та образ Я. Самооцінка, її структура та основні параметри. Самооцінка та рівень домагань. Поняття про діяльність. Структура діяльності. Основні види діяльності особистості.</p> <p>Поняття про здібності. Структура здібностей. Загальні та спеціальні здібності. Рівні розвитку здібностей. Загальна характеристика темпераменту. Тип вищої нервової діяльності як фізіологічна основа темпераменту. Психологічна характеристика темпераменту. Типологія темпераментів: сангвінічний, холеричний, флегматичний, меланхолійний. Загальне поняття про характер. Структура характеру. Риси характеру та закономірні зв'язки між ними. Акцентуовані типи характерів за К.Леонгардом.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> <i>основні:</i> 1-10; <i>додаткові:</i> 1, 5, 8-9, 19, 21, 23; <i>інформаційні ресурси:</i> 1-4.</p>	3	2

1.2	<p style="text-align: center;">Тема 1.2 Пізнавальні та емоційно-вольові психічні процеси</p> <p>Поняття про увагу. Фізіологічна основа уваги. Функції, види, властивості уваги. Поняття про уяву. Фізіологічна основа уяви. Основні функції уяви. Способи створення образів уяви. Види уяви. Поняття про відчуття. Класифікація відчуттів. Загальні властивості відчуттів. Поняття про сприймання. Основні властивості сприймання. Класифікація та види сприймання. Поняття про пам'ять. Види, процеси пам'яті. Індивідуальні особливості і типи пам'яті. Поняття про мислення як вищу форму пізнавальної діяльності. Характеристика розумових дій. Розумові операції. Форми мислення, їх види. Види мислення. Індивідуальні особливості мислення.</p> <p>Поняття про емоції та почуття. Значення емоцій та почуттів в житті людини. Основні функції, види емоцій. Форми переживання емоцій, почуттів. Фундаментальні емоції за К. Ізардом. Вищі почуття: моральні, інтелектуальні, естетичні, праксичні. Поняття про волю, її значення в житті людини, в організації та регуляції діяльності. Підходи і тенденції розвитку уявлень про волю. Характеристика вольової дії. Структура вольової дії. Вольові якості особистості.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> основні: 1-10; додаткові: 2, 5-7, 14, 16, 17 ; інформаційні ресурси: 1-4.</p>	3	2
	Всього за 1 модулем:	6	4
2.1	<p style="text-align: center;">Змістовий модуль 2. Місце і роль соціальної психології в системі наукового знання</p> <p style="text-align: center;">Тема 2.1. Предмет, завдання, методи і структура соціальної психології</p> <p>Сутність поняття «соціальна психологія». Предмет, завдання, функції соціальної психології. Структура соціальної психології. Характеристика методів вивчення соціально-психологічної реальності. Спеціалізовані соціально-психологічні методи. Соціально-психологічний експеримент. Лабораторний експеримент. Тестування і тестові методики. Метод соціометричних вимірювань. Контент-аналіз і вивчення документів. Предмет і завдання прикладної соціальної психології. Специфічні особливості прикладних досліджень у соціальній психології. Сфери прикладних соціально-психологічних досліджень.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p>	1,5	1

	<p><i>основні: 1-17 ; додаткові: 20, 25; інформаційні ресурси: 1, 5</i></p>		
2.2.	<p><i>Тема 2.2. Соціально-психологічні закономірності спілкування та міжособистісної взаємодії</i></p> <p>Поняття спілкування у соціальній психології. Загальна характеристика спілкування. Спілкування у структурі соціальних і міжособистісних стосунків. Функції спілкування. Структура спілкування. Види та форми спілкування: бесіда, нарада, переговори, збори, публічний виступ. Рівні та типи спілкування.</p> <p>Соціальна комунікація як структурна складова спілкування. Комунікативний простір міжособистісних стосунків. Поняття комунікації. Види і засоби комунікації. Психологічні особливості вербальної та невербальної комунікації. Загальна характеристика міжособистісної взаємодії. Поняття соціальної інтеракції. Структура інтеракції. Типи та стратегії міжособистісної взаємодії (інтеракції). Поняття соціальної перцепції. Роль та механізми соціальної перцепції у процесі взаєморозуміння. Атрибуція та помилки атрибуції. Деформації соціальної перцепції. Психологія впливу. Способи і механізми впливу у процесі спілкування. Реакція зараження. Паніка. Навіювання. Наслідування. Мода та чутки як соціально-психологічні феномени. Деструктивна та конфліктна взаємодія. Причини та ознаки утрудненого спілкування. Поняття конфлікту. Види і причини конфліктів. Структура конфлікту. Фази та динаміка конфлікту. Стратегії конфліктної взаємодії. Управління конфліктом. Методи розв'язання конфлікту. Профілактика конфліктів.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <p><i>основні: 1-17; додаткові: 3-5, 20, 22, 24-25 ; інформаційні ресурси: 1, 5.</i></p>	1,5	0,5
2.3	<p><i>Тема 2.3. Психологія великих і малих соціальних груп</i></p> <p>Поняття соціальної групи. Ознаки та психологічні характеристики групи. Функції групи. Класифікація груп. Психологічні характеристики великих соціальних груп та спільностей. Структура психології соціальних груп. Класифікація великих груп. Психологічні особливості організованих соціальних груп та неорганізованих спільностей. Масові соціально-психологічні явища. Психологія етнічних груп. Поняття</p>	1,5	0,5

	<p>етнічної групи. Етнопсихологічні категорії: етнос, національний характер, національна свідомість, національна самосвідомість, менталітет, національні стереотипи, етноцетризм. Психологічні особливості українського національного характеру.</p> <p>Поняття малої соціальної групи. Класифікація малих соціальних груп. Структура малої соціальної групи. Поняття про групову динаміку. Процеси групової динаміки. Утворення і розвиток малої соціальної групи. Основні стадії групоутворення. Групова згуртованість. Механізми формування групової згуртованості. Групова (міжособистісна) сумісність. Групові норми та нормативна поведінка. Проблема прийняття групового рішення. Феномен групового впливу. Види групового впливу на особистість. Групова більшість та групова меншість. Внутрішньо-групові конфлікти. Психологія міжгрупових відносин. Міжгрупове сприйняття. Міжгрупові конфлікти. Поняття про лідерство та керівництво як персоніфіковані форми управління соціальних груп.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> <i>основні:</i> 1-17; <i>додаткові:</i> 3-5, 10-12, 15, 19-20, 25; <i>інформаційні ресурси:</i> 1, 5.</p>		
	Всього за 2 модулем:	4	2
	Всього	10	6

4.2. Плани семінарських занять

№ з/п	Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
1.	Загальна психологія як галузь наукових знань	2
2.	Місце і роль соціальної психології в системі наукового знання	2
	Разом:	4

Семінари

Тема 1. Загальна психологія як галузь наукових знань

Підготовка 1 доповіді, повідомлення чи есе на питання із семінарського заняття.

Психологія на сучасному етапі розвитку.

1. Становлення психології як науки.
2. Сутність та закономірності розвитку психіки.

3. Основні форми прояву психіки та їх взаємозв'язок (психічні процеси, стани, властивості).
4. Психологія на сучасному етапі розвитку.
5. Основні принципи психології.
6. Завдання та структура сучасної психологічної науки.
7. Класифікація основних проблем і наук про людину.
8. Психологія в системі наук.
9. Основні галузі психології.
10. Відмінності психіки людини від психіки тварин.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Болотнікова І. В. Науково-історичні витоків становлення української педології та психології // Практична психологія та соціальна робота. 2002. 9–10. С. 104 – 106.
2. Кісарчук З. Г. Особливості розвитку практичної психології на сучасному етапі // Практична психологія та соціальна робота. 2001. № 3. С. 10 – 12.
3. Максименко С. Д. Наукова психологія і психологічна практика // Практична психологія та соціальна робота. 2001. № 9. С. 2 – 6.
4. Панок В. Г. Основні напрями професійного становлення особистості практичного психолога у вищій школі // Практична психологія та соціальна робота. 2003. № 4. С. 14 – 17.
5. Татенко В. О. Ще раз про предмет психологічної науки // Практична психологія та соціальна робота. 2004. № 6. С. 6 – 8.
6. Титаренко Т. М. Життєві домагання і професійне становлення особистості практичного психолога // Практична психологія та соціальна робота. 2003. № 4. С. 21 – 23.

Пізнавальні та емоційно-вольові психічні процеси

Увага

1. Поняття про увагу.
2. Фізіологічні основи уваги (ідеї І. Павлова, О. Ухтомського).
3. Види та форми уваги.
4. Властивості уваги.
5. Уважність як властивість особистості.

Уява

1. Поняття про уяву як специфічно людський вид діяльності.
2. Фізіологічне підґрунтя уяви.
3. Процес створення образів уяви.
4. Види уяви. Мрія як особливий вид уяви.
5. Функції уяви.

Відчуття та сприймання

1. Загальна характеристика пізнавальних процесів. Поняття про відчуття.
2. Фізіологічне підґрунтя відчуттів. Рецептори та аналізатори.
3. Класифікація відчуттів.
4. Властивості та закономірності відчуттів. Компенсаторні властивості відчуттів.
6. Сприймання як психічний процес. Фізіологічне підґрунтя сприймання.
7. Різновиди сприймань. Сприймання простору, часу і руху. Ілюзії.
8. Властивості сприймання.
9. Індивідуальні особливості сприймання.

Пам'ять

1. Поняття про пам'ять. Фізіологічний, біохімічний та психологічний підхід до розкриття механізмів пам'яті.

2. Види пам'яті
3. Запам'ятовування та його різновиди. Умови успішного запам'ятовування.
4. Відтворення та його різновиди.
5. Забування та його причини.
6. Індивідуальні особливості і типи пам'яті.

Мислення

1. Мислення як вища форма пізнавальної діяльності. Єдність мислення та мови.
2. Розумові дії та операції.
3. Форми мислення: судження, міркування, умовивід, поняття.
4. Види мислення: наочно-дійове, наочно-образне, словесно-логічне (абстрактне).
5. Індивідуальні особливості мислення: самостійність, критичність, гнучкість, глибина, широта, послідовність, швидкість.

Емоції та почуття

1. Поняття про емоції та почуття, їх значення у житті людини.
2. Фізіологічні механізми почуттів.
3. Основні функції емоцій.
4. Види емоцій.
5. Форми переживання почуттів: емоції, настрої, афект, пристрасть.
6. Вищі почуття – моральні, інтелектуальні, естетичні, практичні як результат суспільного розвитку.

Воля

1. Поняття про волю. Функції волі.
2. Довільні дії людини та їх особливості.
3. Складні вольові дії. Фази складної вольової дії.
4. Вольові якості особистості.

Рекомендована література:

1. Максимено С. Д., Євнух М.Б. та ін. Психологія та педагогіка. Підручник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. 584 с.
2. Загальна психологія: Підручник / О.В. Скрипченко, Л.В. Волинська, З.В. Огородійчук та ін. 2-ге вид. К.: Каравела, 2012. 464 с.
3. Приходько Ю.О., Юрченко В.І. Психологічний словник-довідник: навчальний посібник. К.: Каравела, 2012. 328 с.
4. Волошина В.В., Долинська Л.В. та ін. Загальна психологія: Практикум: навчальний посібник. 4-те вид. К.: Каравела, 2013. 280 с.
5. Зелінська Т.М., Михайлова І.В. Практикум із загальної психології: навчальний посібник. К.: Каравела, 2009. 272 с.

Психологія особистості в діяльності

1. Індивід, особистість, індивідуальність.
2. Біологічне і соціальне в особистості людини. Проблема наслідування психічних властивостей.
3. Психологічна структура особистості.
4. Структура особистості за А. В. Петровським.
5. Структура особистості за К. К. Платоновим.
6. Структура особистості за З. Фройдом.
7. Спрямованість як стрижнева характеристика особистості.
8. Активність особистості. Потреби як джерело активності.
9. Ієрархія потреб за А. Маслоу.

10. Мотивація як прояв потреб особистості. Видимотивів.
11. Інтереси, ідеали та світогляд особистості як умови, що забезпечують цілісність, сталість та спрямованість особистості.
12. Установки та прагнення особистості.
13. Самосвідомість та "Я-концепція" особистості.
14. Самооцінка особистості.
15. Рівень домагань особистості.
16. Теорії особистості у психології.
17. Класифікація типів та природа особистості у психологічних теоріях.
18. Формування та розвиток особистості: періодизація Д. Б. Ельконіна.
19. Стадії розвитку особистості за Е. Еріксоном.
20. Сучасні підходи українських та російських психологів до розгляду структури особистості.
21. Загальне поняття про діяльність. Структура діяльності.
22. Поняття про інтеріоризацію та екстеріоризацію.
23. Способи діяльності та процес їх опанування. Уміння, навички, звички процес та умови їх формування.
24. Проблема переносу та інтерференції навичок.
25. Види діяльності: гра, навчання, праця.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Занюк С. С. Психологія мотивації : навч. посібник. К.: Либідь, 2002. 304 с.
2. Копець Л. В. Психологія особистості : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 2-е вид. К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2008. 458 с.
3. Максименко С. Поняття особистості в психології // Практична психологія та соціальна робота. 2006. №7. С.1-7.
4. Носков, В. І. Структура особистості й оптимізація психогенного середовища // Практична психологія та соціальна робота. 2002. №3. С.58-61. Закінчення. Початок 2002, №2. С. 61-62.
5. Приходько Ю.О. Ціннісні орієнтації особистості як наукова проблема / Приходько Ю.О., Павлюченко А.А. // Наукові записки: Зб.наук.ст. К.: НПУ, 2001. Вип.42. С. 21-23.
6. Рибалка В. Концепція особистості у вітчизняній психології // Психолог. 2003. №4. С.1-6.
7. Хлівна О. М. Здорова особистість в світлі гуманістичної моделі А. Маслоу та акмеологічного підходу / О. М. Хлівна, Т. В. Федотова // Практична психологія та соціальна робота : Науково-практичний та освітньо-методичний журнал . 09/2005 . №9 .С.1-4 .

Індивідуальні психологічні властивості особистості

1. Поняття про темперамент та його типи.
2. Історія становлення типології темпераментів.
3. Фізіологічні основи темпераменту.
4. Типи ВНД та темперамент.
5. Сучасні підходи до психологічної характеристики типів темпераменту.
6. Зв'язок темпераменту та індивідуального стилю діяльності.
7. Психологічні особливості та властивості типів темпераменту (холерик, сангвінік, флегматик, меланхолік).
8. Вплив типу темпераменту на формування екстравертованих чи інтровертованих поведінкових характеристик людини.
9. Темперамент як основа для формування певних особистісних рис людини (вразливість, емоційність, тривожність, імпульсивність тощо).

10. Вплив темпераменту на індивідуальний стиль та ефективність діяльності людини.
11. Поняття про темперамент як сукупність індивідуальних проявів динаміки психічної діяльності людей.
12. Історія розвитку та становлення вчення про темперамент.
13. Фізіологічна основа темпераменту та характеристика чотирьох основних типів нервової системи за І. П. Павловим.
14. Характеристика типів темпераменту за Б. М. Тепловим.
15. Характеристика типів темпераменту за В. Д. Небиліциним.
16. Загальне поняття про характер та його природу.
17. Характер та темперамент.
18. Структура характеру.
19. Основні риси типового характеру
20. Акцентуація характеру.
21. Поняття про здібності. Задатки як природна основа здібностей.
22. Види здібностей.
23. Здібності та успішність діяльності.
24. Рівні розвитку здібностей: обдарованість, талант, геніальність.
25. Обдарованість, її психологічна характеристика. Типи обдарованості.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Акцентуації характеру : хрестоматія : рек. МОН України як навч. посіб. для студ ВНЗ / уклад В. С. Грушко; МОН України, Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. Тернопіль : Астон, 2008. 352 с.
2. Моляко В. О. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень / В. О. Моляко, О. Л. Музика. Житомир : Видавництво ПП «Рута», 2007. 319 с.
3. Черноус В. Творчі здібності особистості: визначення, сутність, структура // Проблеми підготовки сучасного вчителя, 2012. т. № 5(1). С. 82-87.

Тема 2 . Місце і роль соціальної психології в системі наукового знання

Підготовка 1 доповіді, повідомлення чи есе на питання із семінарського заняття.

Предмет, об'єкт, завдання та структура соціальної психології

1. Поняття про соціальну психологію. Причини її виникнення.
2. Предмет та об'єкт соціальної психології.
3. Завдання та основні напрямки розвитку соціальної психології.
4. Структурні складові соціальної психології.
5. Характеристика основних функцій соціальної психології.

Становлення та історія розвитку соціальної психології

1. Передумови виникнення соціальної психології.
2. Перші соціально-психологічні теорії, їх роль і значення для подальшого розвитку науки.
3. Особливості становлення вітчизняної соціальної психології.

Методи соціальної психології.

1. Характеристика основних етапів дослідження в соціальній психології.
2. Основні та допоміжні методи дослідження соціальної психології:

3. Характеристика групи «активних» соціально-психологічних методів.
4. Роль СПТ в підготовці майбутніх практичних психологів та вчителів до спілкування з учнями (за Л.В. Долинською, Т.С. Яценко, А.С. Прутченковим).

Прикладні дослідження у соціальній психології.

1. Предмет і завдання прикладної соціальної психології.
2. Особливості та сфери прикладних досліджень у соціальній психології.
3. Прикладна соціальна психологія у сфері економіки і виробництва.
4. Прикладна соціальна психологія у сфері політики.
5. Прикладна соціальна психологія у сфері освіти і науки.
6. Прикладна соціальна психологія і охорона здоров'я.
7. Прикладна соціальна психологія і сім'я.
8. Прикладна соціальна психологія у правовій сфері.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. К.: Академвидав, 2010. 649 с.
2. Москаленко В.В. Соціальна психологія. Видання 2-ге, виправлене та доповнене. К.: Центр учбової літератури, 2008. 688 с.

Спілкування як соціально-психологічний феномен

1. Соціально-психологічна специфіка спілкування
2. Особистість у контексті спілкування
3. Основні характеристики спілкування
4. Структура спілкування
5. Функції спілкування
6. Види спілкування
7. Стратегії спілкування
8. Тактики спілкування
9. Стили спілкування
10. Засоби спілкування
11. Форми спілкування
12. Соціокультурні аспекти спілкування
13. Бар'єри комунікації, їх характеристика.

Соціальна психологія груп

1. Поняття про групи в соціальній психології. Великі та малі групи
2. Головні ознаки та параметри групи, їх характеристика
3. Аналіз теоретичних підходів до вивчення групи.
4. Класифікація малих груп, їх характеристика.
5. Класифікація великих груп, їх характеристика.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. К.: Центр учб. літ., 2008. 688 с.
2. Соціальна психологія : хрестоматія : навчальний посібник / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова; С. О. Ставицька, Б. В. Бушуєва, Т. М. Зелінська, Т. В. Зайчикова, Д. Д. Отич, О.

М. Складенко, А. Ф. Федоренко ; за ред. С. О. Ставицької, Д. Д. Отич; рецензенти : Т. В. Андрущенко [та ін.]. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 341 с.

1.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст завдань для самостійної роботи студентів	Форми звітності
1	Опрацювання лекційного матеріалу.	Конспект лекцій з дисципліни
2	<p>Підготовка до семінарських занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійне опрацювання змісту тем дисципліни (самоконтроль засвоєння змісту курсу). - самостійне опрацювання додаткової літератури до тем; - пошук додаткових джерел інформації по темі заняття в друкованому вигляді (монографії, науково-популярні видання, наукові та популярні статті) – в бібліотеках та в електронному вигляді – в мережі INTERNET та на електронних носіях (CD, DVD). 	Виступ, доповнення на занятті
3	<p>Підготовка реферату</p> <p style="text-align: center;">Орієнтовні теми рефератів: <i>(загальна психологія)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні етапи становлення та розвитку психології. 2. Розвиток психології в Україні. 3. Основні галузі психологічних знань. 4. Зв'язок психології з іншими науками. 5. Походження та історичний розвиток психіки тварин . 6. Тлумачення поняття свідомості та самосвідомості у провідних психологічних теоріях. 7. Індивідуальна свідомість людини як вища форма психічного відображення. 8. Вивчення свідомості людини у провідних психологічних течіях початку ХХ ст.: біхевіоризмі, психоаналізі та гештальтпсихології. 9. Психологічна характеристика творчої особистості (на прикладі видатних діячів науки, техніки, культури). 10. Принципи класифікацій та шляхи вирішення конфліктних ситуацій. 11. Психологічні механізми та основні етапи соціалізації особистості. 12. Мотивація як прояв потреб особистості. 13. Особливості виховання і навчання дітей різного віку залежно від типу темпераменту. 14. Конституційні теорії темпераменту (Кречмер, Шелдон, Сіге). 15. Психолого-педагогічний підхід до обдарованих дітей. 16. Основні типи акцентуацій рис характеру. Аналіз їхнього впливу на поведінку і діяльність людини. 17. Характер, поведінка й учбова діяльність учня. 18. Проблема формування та розвитку здібностей у дітей різного віку. 19. Механізми, прийоми, способи прискореного розвитку людських здібностей. 20. Розвиток сенсорної культури особистості. 	Реферат

21. Найважливіші теорії пам'яті в психологічній науці.
22. Розвиток пам'яті у дітей. Індивідуальні особливості пам'яті і здібності людини.
23. Шляхи, прийоми і засоби тренування та покращання пам'яті.
24. Основні теорії мислення.
25. Поняття інтелекту за Дж. Гілфордом. Тести інтелекту та коефіцієнт інтелекту.
26. Стимулювання розвитку мислення за допомогою техніки «брейнстормінга».
27. Тест Д. Векслера: особливості застосування.
28. Натхненність і харизма. Поняття харизматичного впливу.
29. Поняття «інсайт», особливості його виникнення та вияву.
30. Сприймання як психічний процес.
31. Уява і засоби психотерапевтичного впливу.
32. Теорії емоцій, характеристика цих теорій.
33. Розвиток та формування емоційної сфери дітей.
34. Теорії волі і її природа.
35. Психолого-філософський аналіз проблеми «свободи волі» як усвідомленої необхідності.

(соціальна психологія)

1. Предмет, завдання і структура соціальної психології.
2. Становлення та історія розвитку соціальної психології як науки.
3. Характеристика основних функцій соціальної психології.
4. Методологія та методи дослідження соціальної психології.
5. Прикладна соціальна психологія.
6. Спілкування як соціально-психологічний феномен.
7. Соціальна комунікація та міжособистісна взаємодія.
8. Соціокультурні аспекти спілкування.
9. Бар'єри комунікації, їх характеристика.
10. Соціальна перцепція. Способи впливу у процесі спілкування.
11. Форми поведінки особистості у міжособистісній взаємодії.
12. Деструктивні форми взаємодії.
13. Альтруїстична поведінка у взаємодії.
14. Конфлікт як соціально-психологічне явище.
15. Особистість як соціально-психологічний феномен.
16. Соціально-психологічні теорії особистості.
17. Соціалізація особистості.
18. Особистість у структурі суспільних відносин.
19. Просоціальні та асоціальні форми поведінки особистості.
20. Група як соціально-психологічний феномен.
21. Психологія великих груп та стихійних спільностей.
22. Психологія малих соціальних груп. Динамічні процеси у малих соціальних групах.
23. Характеристика змісту поняття «групова динаміка». Механізми групової динаміки.
24. Міжособистісна та групова сумісність.
25. Групові конфлікти та способи їх розв'язання.

	26.Лідерство та керівництво як форми управління соціальних груп. 27.Теорії походження лідерства і керівництва. 28.Стили лідерства і керівництва, їх переваги та недоліки. 29.Масова комунікація в умовах великої соціальної групи. 30.Психологічні особливості українського національного характеру.	
4	Підготовка до Модульної контрольної роботи	Відповіді на тестові запитання

V. Контроль якості знань студентів

Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь студентів відбувається у формі поточного та підсумкового видів контролю.

5.1 Форми і методи поточного контролю

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється у таких формах:

Усна відповідь (доповідь, повідомлення, есе на семінарі):

- вільне володіння матеріалом;
- повнота та логіка викладу;
- чіткість і доведеність формулювань;
- обґрунтованість тверджень;
- посилання на науково-літературні джерела;
- наявність та обґрунтованість власних пропозицій, власної позиції (погляду);
- наявність узагальнень, висновків.

Письмова відповідь (модульна контрольна робота):

- правильність, чіткість, логічність у викладені відповіді на запитання;
- комплексне бачення питання (проблеми);
- вміння виділити головне;
- обрання правильної відповіді;
- наявність та обґрунтованість власних пропозицій, власної позиції (погляду);
- чіткість позначень і акуратність.

Виконання завдань самостійної роботи :

- підготовка реферату згідно вимог і орієнтовної тематики;
- захист реферату;

Заходи з модульного контролю проводяться по завершенню вивчення навчального матеріалу даного модуля.

Залік проводиться у 1 семестрі.

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

Форма підсумкового контролю – залік.

Питання до заліку

1 модуль

1. Визначення психології як науки.
2. Предмет психології та її завдання.
3. Природа і сутність психіки.
4. Сучасна психологія і її місце в системі наук.
5. Методи загальної психології.
6. Відмінності психіки людини від психіки тварин.
7. Свідомість як форма відображення людиною дійсності. Структура свідомості.
8. Несвідоме, його прояв у психічних процесах, властивостях та станах людини.
9. Самосвідомість особистості. Я-концепція та образ Я.
10. Індивід, особистість та індивідуальність. Індивідні та особистісні якості людини.
11. Спрямованість особистості як стало домінуюча система мотивів.
12. Установки та прагнення. Ідеали, переконання, світогляд особистості.
13. Структура особистості.
14. Мотивація як прояв потреб особистості. Види мотивів.
15. Поняття про діяльність.
16. Структура діяльності.
17. Засоби діяльності і процес їх засвоєння.
18. Основні види діяльності.
19. Поняття про здібності.
20. Структура здібностей.
21. Види здібностей.
22. Рівні здібностей.
23. Поняття про темперамент.
24. Фізіологічні основи темпераменту.
25. Психологічна характеристика темпераменту.
26. Типологія темпераментів.
27. Поняття про характер.
28. Структура характеру.
29. Риси характеру та закономірні зв'язки між ними.
30. Типологія характерів.
31. Поняття про увагу.
32. Фізіологічні основи уваги.
33. Види і форми уваги.
34. Властивості уваги.
35. Поняття про відчуття.
36. Фізіологічні основи відчуттів.
37. Види відчуттів і їх класифікація.
38. Властивості відчуттів.
39. Поняття про сприймання.
40. Фізіологічні основи сприймань.
41. Види сприймань.
42. Властивості сприймань.
43. Поняття про пам'ять.
44. Види пам'яті.
45. Характеристика процесів пам'яті.
46. Індивідуальні особливості пам'яті.
47. Поняття про мислення.

48. Розумовідії та мислительні операції.
49. Форми мислення.
50. Види мислення.
51. Індивідуальні особливості мислення.
52. Поняття про уяву.
53. Фізіологічні основи уяви.
54. Процес створення образів уяви.
55. Види уяви.
56. Поняття про емоції і почуття.
57. Фізіологічні основи почуттів.
58. Функції емоцій.
59. Форми переживання почуттів.
60. Вищі почуття, їх види.
61. Поняття про волю.
62. Структура і види вольових дій.
63. Функції волі.
64. Різновиди вольових дій.
65. Вольові якості особистості і умови та шляхи їх розвитку.

2 модуль

1. Соціальна психологія як наука
2. Предмет і завдання соціальної психології як науки.
3. Методи соціальної психології.
4. Поняття взаємодії в соціальній психології.
5. Зміст, види та основні особливості взаємодії людей.
6. Розуміння змісту взаємостосунків у соціальній психології.
7. Загальна характеристика соціальної взаємодії людей.
8. Виникнення взаємостосунків між людьми.
9. Загальна характеристика взаєморозуміння.
10. Динаміка соціальної взаємодії людей.
11. Сутність соціальної установки.
12. Зміст соціального сприйняття.
13. Успішність соціального сприйняття.
14. Функції соціального сприйняття.
15. Механізми соціального сприйняття.
16. Фактори успішності соціального сприйняття.
17. Комунікація в міжособистісних відносинах.
18. Психологічні особливості вербальної комунікації.
19. Психологічні особливості невербальної комунікації.
20. Спілкування як феномен соціальної психології.
21. Мотиваційно-цільовий компонент спілкування.
22. Інтерактивний компонент спілкування.
23. Комунікативний компонент спілкування.
24. Види спілкування.
25. Соціокультурні аспекти спілкування.
26. Основні характеристики спілкування
27. Сторони спілкування.
28. Функції спілкування.

29. Характеристика маніпулятивного спілкування.
30. Феномен групи з погляду соціальної психології.
31. Специфіка міжгрупової взаємодії та міжгрупового сприймання.
32. Класифікація соціальних груп.
33. Соціальна психологія міжгрупових відносин.
34. Мала група у контексті соціальної психології.
35. Розвиток малої групи.
36. Психологічна структура малої групи.
37. Етапи розвитку взаєностосунків у малій групі.
38. Сутнісні ознаки малої групи
39. Згуртованість малої групи.
40. Види і структурні компоненти малої групи.
41. Динамічні характеристики малої групи.
42. Динамічні процеси в малій групі.
43. Нормативний вплив у групі.
44. Керівництво і лідерство у малих групах.
45. Проблема групової згуртованості.
46. Психологічні особливості групової думки.
47. Психологічні особливості групових настроїв.
48. Прийняття групового рішення.
49. Процес прийняття групою рішень.
50. Нормативний вплив меншості у малій групі.
51. Психологія великих соціальних груп.
52. Класифікація та особливості розвитку великих соціальних груп.
53. Соціальна психологія натовпу.
54. Психологічні особливості натовпу.
55. Соціальний конфлікт та його характеристика.
56. Психологічні особливості соціального конфлікту.
57. Сутність соціалізації, її сфер, стадій, інститутів і механізмів.
58. Соціально-психологічні особливості соціалізації представників різних вікових категорій.
59. Вікові кризи життя і процес соціалізації індивіда.
60. Зміст і фактори соціалізації особистості.
61. Механізми і засоби соціалізації особистості.
62. Загальна характеристика соціальних ролей
63. Поведінкові особливості особистості.
64. Соціально-психологічні особливості особистості.
65. Асоціальні прояви особистості.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна кількість балів, оцінка за шкалою ECTS
Повно й ґрунтовно володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого. Простежувався зв'язок теоретичного матеріалу з практикою.	A: 90 – 100 б.
Свідомоволодіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого.	B: 80 – 89 б.
Свідомоволодіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом. Проте відсутня логічна послідовність у викладі матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	C: 70 – 79 б.
Знання модулю передаються зазубреними з підручників (з конспекту) фразами. Відсутня логічна послідовність у викладі навчального матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	D: 65 – 69 б.
Знання модуля передаються тільки за допомогою певних питань з боку викладача.	E: 60 – 69 б.

5.3.1. Розподіл балів за поточну успішність

Вид контролю/ Кількість контрольних заходів за семестр	Максимальна кількість балів за один вид контролю	Загальна сума балів
<i>Контроль на аудиторних заняттях: - семінарських/ 2 заняття</i>	До 20 балів	До 40 балів
<i>Модульний контроль: - виконання контрольних тестів</i>	До 40 балів	До 40 балів
<i>Контроль самостійної роботи: - написання і захист реферату за заданою тематикою</i>	До 20 балів	До 20 балів
РАЗОМ:		До 100 балів

Порядок переведення рейтингових показників в європейські оцінки ECTS:

Оцінка за 100-бальною шкалою університету	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS
	Диференційована оцінка	Оцінка у формі заліку	
90-100 (творчий рівень)	5 (відмінно)	Зараховано	A
80-89 (високий рівень)	4 (добре)		B
70 -79 (достатній рівень)			C
65 – 69 (задовільний рівень)	3 (задовільний)		D
60-64 (задовільний рівень)			E
35-59 (низький рівень)	2 (незадовільно з можливістю повторного складання)	Не зараховано – з можливістю повторного складання заліку	FX
0-34 (незадовільний рівень)	2 (незадовільний з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	Не зараховано – обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

VI. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні

1 модуль

1. Варій М.Й. Загальна психологія.: підр. [для студ. вищ. навч. закл.] 3-тє вид. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 1007 с.
2. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навч. посіб. для студентів галузі знань 0101 Педагогічна освіта; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Ф-т корекц. та соц. педагогіки і психології, Каф. психології освіти. Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г. [вид.], 2015. 431 с.
3. Загальна психологія / за загальною редакцією академіка С. Д. Максименка. Підручник. 2-ге вид., переробл. і доп. Вінниця: Нова Книга, 2004. 704 с.
4. Загальна психологія: підручник для студ. вищ. навч. закладів / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук [та ін.]. Київ: Каравела, 2019. 464 с.
5. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. 564 с.

6. Павелків, Р. В. Загальна психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Кондор, 2009. 576 с.
7. Партико Т. Б. Загальна психологія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. 416 с.
8. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник: Навч. посіб., 4-те вид., випр. і доп. Київ: Каравела, 2020. 418 с.
9. Русинка І.І. Психологія: Навчальний посібник. К.: Знання, 2009. 512 с.
10. Савчин, М. В. Загальна психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Академвидав, 2011. 464 с.

2 модуль

11. Коваленко А.Б., Корнєв М.Н. Соціальна психологія: Підручник. К., 2006. 400 с.
12. Москаленко В.В. Соціальна психологія. Підручник. Видання 2-ге, виправлене та доповнене. К.: Центр учбової літератури, 2008. 688 с.
13. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. К.: Академвидав, 2010. 649 с.
14. Основна соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. ; за ред. М. М. Слюсаревського. Київ : Талком, 2018. 580 с.
15. Слюсаревський, М. М. Соціальна психологія : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. 351 с.
16. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянчук, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.
17. Соціальна психологія : навчальний посібник / І. Г. Андрущенко, Т. В. Бушуєва, Т. М. Зелінська, Т. В. Зайчикова, Д. Д. Отич, Г. А. Ставицький, А. Ф. Федоренко, О. М. Склярєнко ; за ред. С. О. Ставицької, Д. Д. Отич] ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ : Каравела, 2018. 329 с.

Додаткові

1. Акцентуації характеру : хрестоматія : рек. МОН України як навч. посіб. для студ ВНЗ / уклад В. С. Грушко; МОН України, Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль : Астон, 2008. – 352 с.
2. Емоційний розвиток дитини / Упоряд.: С. Максименко, К. Максименко, О. Главник. К.: Мікрос-СВС,, 2004. 112 с.
3. Загальна психологія. Практичні заняття: навчальний посібник / С.Ю. Діхтяренко та ін. Умань: ВПЦ «Візаві», 2013. 254 с.
4. Зелінська Т. М., Воронова С. В., Хурчак А. Е. Практикум із загальної психології: навч. посіб. Київ: Каравела, 2006. 215 с.
5. Ільїна Н. М. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Суми : Університетська книга, 2009. 238 с.
6. Кириленко Т. С. Психологія: емоційна сфера особистості: навчальний посібник. Київ: Либідь, 2007. 256 с.
7. Кириленко Т. С., Шамлян К. М. Психологія волі: навч. посіб. Київ : Київський університет, 2018. 159 с.
8. Клименко В. В. Психологія творчості. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 480 с.

9. Кондратенко Л. Розумовіздібностідитини : Диференціально-діагностичнийдовідник психолога школи І ступеня. К.: Главник, 2004. 112 с.
10. Ложкін Г. В., Пов'якель Н. І. Психологіяконфлікту: теорія і сучасна практика: Навчальнийпосібник. К.:ВД «Професіонал», 2006. 416 с.
11. Макарова Л. Л.,Синельніков В. М. Загальна психологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., якінавч. за спец. "Психологія". Київ: Центр навчальноїлітератури, 2005. 198 с.
12. Носков, В. І. Структура особистості й оптимізація психогенного середовища / В. І. Носков // Практична психологія та соціальна робота. — 2002. — №3. — С.58-61. — Закінчення. Початок 2002, №2. — С. 61-62.
13. Приходько Ю.О. Ціннісні орієнтації особистості як наукова проблема / Приходько Ю.О., Павлюченко А.А. // Наукові записки: Зб.наук.ст. - К.: НПУ, 2001.- Вип.42. - С. 21-23.
- 14.Приходько Ю. О.,Савченко К. В. Розвитоквольовихякостеймолодшихшколярів як чинникіхнавчальноїуспішності. Навчально-методичнийпосібник. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. 60 с.
- 15.Приходько Ю.О., Юрченко В.І. Психологічний словник-довідник: навч. посіб. Київ: Каравела, 2011. 328с.
- 16.Психологічнадіагностикамислення, інтелекту, креативностідитини / Упоряд.: С.Максименко, Л.Кондратенко, О.Главник. К.: Мікрос-СВС, 2003. 112 с.
- 17.Розвитокпізнавальнихпроцесівдитини / Упоряд.: С.Максименко, В.Маценко, О.Главник.К.: Мікрос-СВС, 2003.112 с.
- 18.Рибалка В. Концепціяособистості у вітчизнянійпсихології // Психолог. — 2003. - №4. — С.1-6.
- 19.Сікорська Л. Особистість молодшого школяра в соціальному середовищі: вплив взаємодії «сім'я – школа» на поведінку дитини / за наук. ред. С.Л. Грабовська . *Психологічні студії Львівського університету*: зб. наук. праць. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2004. Вип. 1. С. 300–304.
- 20.Соціальна психологія : хрестоматія : навчальний посібник / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова; С. О. Ставицька, Б. В. Бушуєва, Т. М. Зелінська, Т. В. Зайчикова, Д. Д. Отич, О. М. Склярєнко, А. Ф. Федоренко ; за ред. С. О. Ставицької, Д. Д. Отич; рецензенти : Т. В. Андрущенко [та ін.]. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 341 с.
- 21.Співак Л.М. Діагностика і корекція «Я-концепції» молодших школярів з низьким рівнем навчальних досягнень: Навч. посібн. 2-ге вид. К.: Каравела, 2011. 224 с.
- 22.Філоненко М. М. Психологія спілкування. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 383 с.
- 23.Хлівна О. М. Здорова особистість в світлі гуманістичної моделі А. Маслоу та акмеологічного підходу / О. М. Хлівна, Т. В. Федотова // Практична психологія та соціальна робота : Науково-практичний та освітньо-методичний журнал . – 09/2005 . – №9 . – С.1-4 .
- 24.Цимбалюк І.М. Психологіяспілкування: Навч. посібник К.: Основи, 2007. 390 с.
- 25.Шапар В.Б. Сучаснийтлумачнийпсихологічний словник. Харків: Прапор, 2005.639с.

Інформаційні ресурси

1. НаціональнабібліотекаУкраїниім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

2. Варій М. Й. Загальна психологія. Навчальний посібник / 2-ге видан., випр. і доп. - К.: «Центр учбової літератури», 2007.- 968 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу:<http://www.info-library.com.ua/books-book-113.html>
3. Загальна психологія - Максименко С.Д. [Електронний ресурс] – Режим доступу:<http://studentbooks.com.ua/content/view/1264/1/>
4. Полозенко О. В. » Основи загальної психології. Том I » [Електронний ресурс] – Режим доступу:<http://www.rulit.me/books/osnovi-zagalnoi-psihologii-tom-i-read-314904-1.html>
5. Коваленко А.Б., Корнєв М.Н. Соціальна психологія: Підручник. - К., 2006. - 400 с.https://library.udpu.edu.ua/library_files/414683.pdf

VII. Доповнення та зміни, внесені до робочої програми в 2023/2024н.р.¹

---

¹Доповнення та зміни до робочої програми додаються на окрему уркуші, затверджуються на засіданні кафедри на початку навчального року.

VIII. Навчально-методична карта дисципліни
Всього -90 год., лекції -6 год., семінарські – 4 год., самот. роб. -80 год.

Тижні	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Модулі	I модуль				II модуль						
Теоретичні розділи	Загальна психологія як галузь наукових знань				Місце і роль соціальної психології в системі наукового знання						
Лекції	2		2		1		0,5		0,5		
Дати											
Теми лекцій	Введення в загальну психологію		Пізнавальні та емоційно-вольові психічні процеси		Предмет, завдання, методи і структура соціальної психології		Соціально-психологічні закономірності спілкування та міжособистісної взаємодії		Психологія великих і малих соціальних груп		
Семінарські заняття	2				2						
Дати											
Теми	Загальна психологія як галузь наукових знань				Місце і роль соціальної психології в системі наукового знання						
Самостійна робота	Підготовка до семінарських занять. Підготовка доповіді, повідомлення чи есе на питання із семінарського заняття. Підготовка реферату. Підготовка до МК.										
Поточний контроль	Заслуховування і оцінювання доповідей, повідомлення, есе, рефератів; усне опитування. Модульна контрольна робота.										
Підсумковий контроль	Залік										

